

Semnal de alarmă: Dacă la nivel național, peste 15% dintre copii nici măcar nu au ajuns la finalul clasei a VIII-a, sunt județe unde procentul depășește 25%. Analiză calitativă și soluții

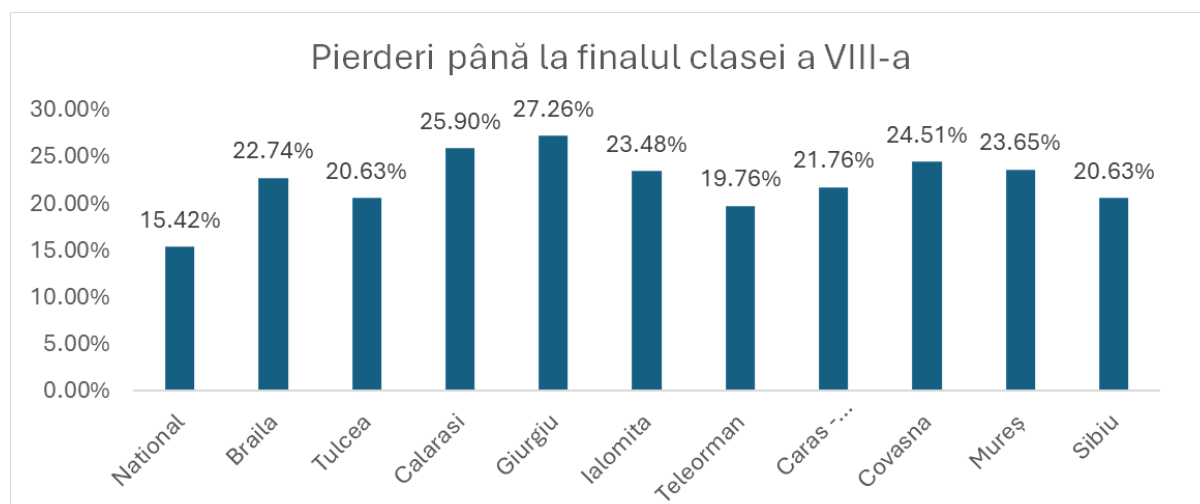
- *Procentul mediilor sub 5 la limba română a fost de 16,29% la fete și 28,13% la băieți*
- *Ponderea elevilor înscriși în clasa pregătitoare acum nouă ani și care nu au ajuns până la finalul clasei a VIII-a este de puțin peste 15%, la nivel național*
- *Sunt disparități majore în țară: în județul Giurgiu, procentul ajunge la 27,26%*

București, 15 iulie 2024: Rezultatele finale ale Evaluării Naționale, după contestații, ne arată că doar trei din cinci copii intrați în școală acum nouă ani au reușit să obțină medii peste 5, iar situația în plan teritorial este și mai îngrijorătoare. Mai precis, în timp ce, la nivel național, ponderea elevilor înscriși în clasa pregătitoare acum nouă ani și care nu au ajuns până la finalul clasei a VIII-a este de puțin peste 15%, în plan teritorial, putem observa discrepanțe foarte mari, existând județe unde nivelul acestui indicator se apropie sau depășește pragul de un sfert dintre elevii înscriși la școală: **Giurgiu (27,26%); Călărași (25,9%), Covasna (24,51%).**

Acest procent de părăsire a educației poate fi explicat, pe de o parte prin abandonul școlar, iar, pe de altă parte prin fenomenul migrației.

În fiecare an, Evaluarea Națională și rezultatele sale ne pun față în față cu numeroase probleme întâlnite în asigurarea dreptului copiilor români la educație. Urmărind datele disponibile cu privire la generația care a intrat pe porțile școlii cu nouă ani în urmă, atât pe etape, cât și în plan geografic, putem observa o serie de inechități și riscuri care trebuie să își găsească răspunsul în analizele și măsurile de politică publică ale autorităților relevante.

Actuala generație de elevi/absolvenți ai clasei a VIII-a a pornit la drum cu 189.730 de copii (numărul elevilor înscriși în clasa pregătitoare în anul școlar 2015-2016 – cifra include toate tipurile și formele de învățământ). În acest an, un număr de 160.467 de elevi au fost înscriși la Evaluarea Națională, adică 15,42% dintre copiii înscriși în clasa pregătitoare nu au ajuns la finalul clasei a VIII-a.

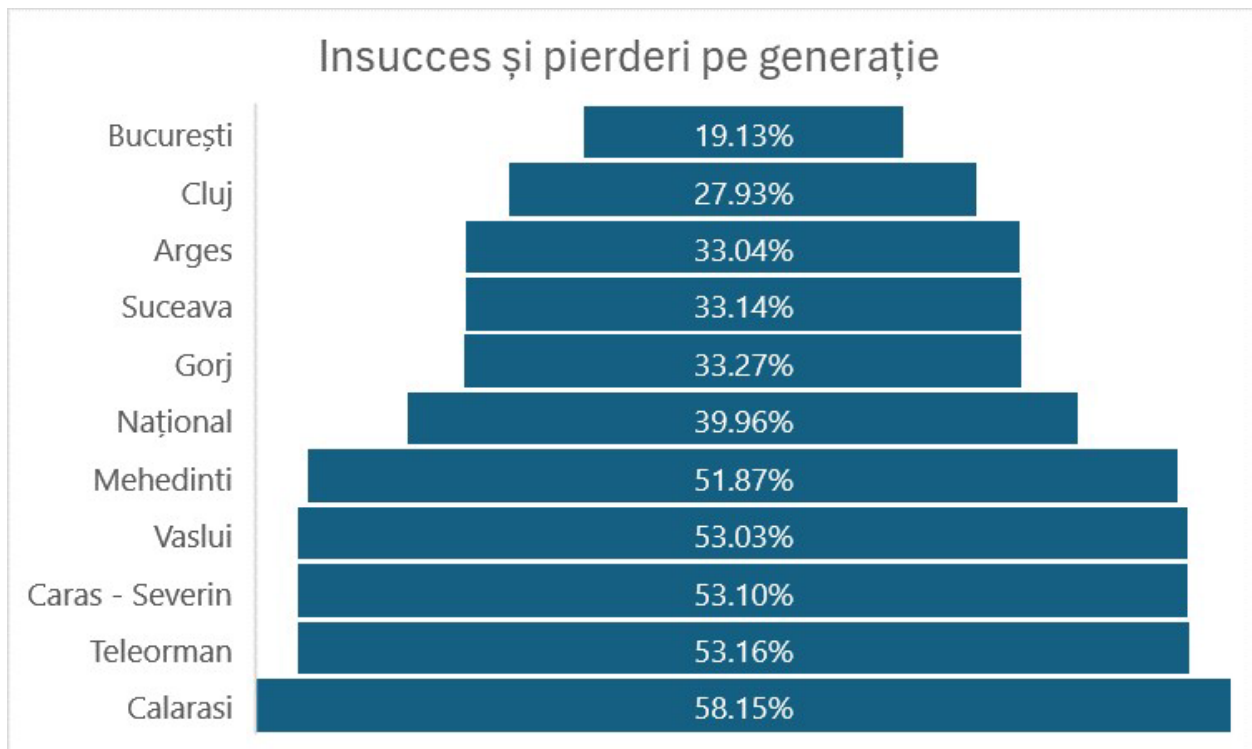


Diferența dintre numărul elevilor înscriși la Evaluarea Națională și cel al celor care au susținut probele la Evaluarea Națională a atras atenția opiniei publice și factorilor de decizie, iar o parte din factorii care stau la baza acestor pierderi la final de gimnaziu reclamă analiză și intervenție pe termen scurt și mediu.

- 1) Pe de o parte, diferența se poate explica prin situațiile de corijență sau repetenție. În acest an, înscrierile la Evaluarea Națională au avut loc în perioada 11-14 iunie, iar cursurile elevilor de clasa a VIII-a s-au încheiat pe 14 iunie. Putem observa că în acest an a apărut o desincronizare între instrumentele metodologice – cadrul metodologic mai vechi, dar aplicabil și în acest an, dispunea înscrierea automată la Evaluarea Națională doar pentru absolvenții clasei a VIII-a, dar calendarul Evaluării Naționale 2024 a lăsat loc și pentru astfel de cazuri în care înscrierile au inclus și elevi a căror situație școlară ulterior clarificată a fost de corijență sau repetenție.
- 2) Pe de altă parte, diferența include elevii cu cerințe educaționale speciale care au urmat programa învățământului special sau au beneficiat de adaptări curriculare (indiferent dacă au învățat în școli de masă sau speciale). Acești elevi sunt și ei automat înscriși, dar susțin Evaluarea Națională doar la cererea expresă a părinților sau reprezentanților legali. Iar astfel de cereri nu sunt înaintate în toate cazurile, mai ales în condițiile în care adaptările disponibile pentru acești elevi țin doar de condițiile de examen, nu și de subiecte.
- 3) În final, o mică parte a celor care nu s-au prezentat la examen este reprezentată de elevii olimpici cu rezultate deosebite (care au locuri asigurate în liceele dorite, fără a trebui să susțină Evaluarea Națională).

Soluții

- Coordonarea calendarului înscrierilor la Evaluarea Națională cu structura anului școlar pentru elevii de clasa a VIII-a;
- Monitorizarea incidenței corijențelor și repetenției (pentru a evita recurgerea abuzivă la aceste instrumente la nivelul clasei a VIII-a);
- Introducerea posibilității de adaptare a subiectelor la Evaluarea Națională în armonie cu adaptările curriculare de care beneficiază elevii cu CES;



Abandonul școlar

În ceea ce privește abandonul școlar, cele mai recente date oficiale privind abandonul sunt pentru anul 2021-2022, iar situația este staționară, rata oficială a abandonului în primar și gimnaziu fiind de 1,2% - anul 2021-2022, 1,2% - anul 2020-2021, 1,3% - anul 2019 – 2020.

Aceste procente oficiale privind abandonul școlar ridică semne de întrebare, în condițiile în care Eurostat arată că, în anul 2021 – 2022, 12,2% dintre copiii români cu vârsta gimnaziului erau în afara școlii, iar procentul crește la 15,86% în anul școlar 2022-2023 .

Soluții

- Îmbunătățirea procedurilor și mecanismelor de identificare, monitorizare și contracarare a riscului de abandon sau insucces școlar,
- Sprijinirea demersurilor europene de creare a unui sistem care să asigure monitorizarea respectării drepturilor copiilor migranți, în contextul existenței unor astfel de discuții la nivelul UE.

Cum s-a ajuns aici

În parte, factorii care stau la baza insuccesului pot fi extrapolați din rezultatele testelor PISA:

- statutul socioeconomic,
- mediul școlii frecventate (în acest an, % mediilor sub 5 la Evaluarea Națională a fost de 15,35% în urban și 42,27% în rural),
- genul (la PISA, fetele din România au avut rezultate similare cu băieții la matematică și rezultate mai bune decât băieții la lectură, la Evaluarea Națională din acest an procentul mediilor sub 5 la matematică a fost de 31,2% la fete și 31,28% la băieți, dar la limba română, procentul notelor sub 5 a fost de 16,29% la fete și 28,13% la băieți),
- sprijinul și implicarea cadrelor didactice și climatul de disciplină,
- implicarea părinților în viața școlară a copiilor (prin păstrarea legăturii cu școala),
- sentimentul de siguranță în mediul școlar.

Soluții

- Monitorizarea la nivel individual a factorilor de vulnerabilitate care afectează fiecare elev (mai ales statutul socioeconomic) și evaluarea impactului acestor factori asupra parcursului școlar;
- Multiplicarea intervențiilor remediale sau de sprijin asigurate gratuit elevilor vulnerabili;
- Evaluarea și revizuirea programei școlare și a rolului, structurii și organizării Evaluării Naționale.

Date de context: La nivelul anului 2023, peste 1,3 (1.360.000) milioane de copii din România (39% din numărul total al copiilor) cresc în risc de sărăcie sau excluziune socială. Un sondaj realizat în 2022¹ privind impactul crizei economice asupra familiilor din România a evidențiat că 40% dintre gospodăriile au înregistrat o scădere a veniturilor comparativ cu 2021, în timp ce cheltuielile au crescut pentru 98% dintre familii. La nivelul aceluiași an, 2023, în familiile cu trei sau mai mulți copii, peste o treime dintre acestea (33,2%) nu-și pot permite o hrană adecvată pentru copiii lor (EUROSTAT).

Un copil din șase de vârstă școlară nu frecventează școala, iar diferența de performanță școlară în rândul elevilor din familiile afectate de sărăcie față de ceilalți copii este una dintre cele mai ridicate din lume. Mai mult, 1 din 5 copii nu reușește să finalizeze învățământul obligatoriu la timp, iar jumătate dintre copiii noștri sunt analfabeți funcțional, din cauza calității proaste a învățământului din comunitățile vulnerabile.

Analfabetismul funcțional cronic se păstrează la nivelul primei evaluări PISA din 2009, adică aproape jumătate dintre copii afectați: între 41,7% (lectură) și 48,6% (matematică) (PISA, 2022). Rezultatele analizei relevă faptul că sistemul de educație românesc este cel mai inechitabil dintre toate cele peste 100 de țări participante (OECD, 2022).

¹ Cercetarea Salvați Copiii România s-a bazat pe un chestionar completat de un număr total de 3570 de persoane, dintre care 1942 copii, din 790 de gospodării. Chestionarele au fost administrate între 21 și 31 octombrie 2022, în 11 județe și Municipiul București.

Pentru mai multe informații, persoana de contact: Roxana Paraschiv, tel. 0745664674, email – roxana.paraschiv@salvaticopiii.ro.

Despre **Organizația Salvați Copiii**

De 34 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 3.800.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.